

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sekretarz Stanu
Janusz Kowalski

Warszawa, 10 maja 2023 r.
znak sprawy: DRE.pz.053.18.2023
telefon: (22) 623 27 08
e-mail: Maciej.Fedak@minrol.gov.pl

WIELKOPOLSKA IZBA ROLNICZA 60-626 Poznań, ul. Gołecińska 9		
Data	2023-05-16	Wpł.
Nr	1369/M	
L.dz.	Przepisy mleka i przetworów	

Maciej Fedak

Pan
Piotr Walkowski
Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej
ul. Gołecińska 9e
60-626 Poznań

Dotyczy: pisma WIR.BW.AP.1167.2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie sytuacji na rynku mleka

Szanowny Panie Prezesie,

dziękując za przekazane uwagi, dotyczące bieżącej sytuacji na rynku mleka i przetworów mlecznych w Polsce, chciałbym przede wszystkim zapewnić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi stały monitoring rynków rolnych, także z wykorzystaniem danych Komisji Europejskiej. Sytuacja na rynku produktów zwierzęcych, w tym mleka, jest przedmiotem cyklicznej, comiesięcznej dyskusji na posiedzeniach komitetów i grup ekspertów ds. wspólnej organizacji rynków rolnych – produkty zwierzęce, a także na posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa oraz Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

Pierwsze sygnały zmiany trendu na światowym rynku mleka zaczęły się pojawiać w II połowie 2022 r., co wpłynęło najpierw na obniżenie unijnych cen zbytu proszków mlecznych i serwatki w proszku, a w IV kwartale 2022 r. także masła. W Polsce poziom cen produktów mlecznych jest w znacznym stopniu uzależniony od kondycji ekonomicznej rynku światowego, a w szczególności rynku wspólnotowego, co jest efektem jednolitego rynku UE a także rosnącej wymiany handlowej. Utrzymujący się przez kilka miesięcy spadkowy trend cen zbytu artykułów mleczarskich wymusił na zakładach mleczarskich w UE korektę cen skupu mleka. Spadki tych cen miały

zróżnicowany charakter. Najwcześniej, bo już pod koniec minionego roku wystąpiły na Litwie i Łotwie, a od stycznia 2023 r. dotknęły wszystkie p.cz. UE.

W porównaniu do grudnia 2022 r. średnia cena skupu mleka w Polsce w styczniu br. obniżyła się o 12,8%, do poziomu 242,30 zł/100kg. Spadek średniej ceny w skupie odnotowano także w lutym 2023 r. (227,91 zł/100kg; -5,9% m/m) oraz w marcu 2023 r. (223,63 zł/kg; -1,9% m/m), choć tempo tego spadku, zwłaszcza w ostatnim miesiącu, wyhamowało. Średnia krajowa cena skupu mleka w marcu 2023 r. jest jednocześnie o 13,4% powyżej ceny sprzed roku oraz o 48,1% powyżej ceny z marca 2021 r., jednakże odwrócenie tendencji wzrostowej przy jednoczesnych wysokich kosztach produkcji budzi niepokój rolników o rozwój sytuacji w najbliższych miesiącach.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych, w okresie od 1 lutego do 30 września mogą być realizowane zakupy interwencyjne masła i odtłuszczonego mleka w proszku, po cenach ustalonych w rozporządzeniu Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającym środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych. Oznacza to, że publiczna interwencja jest obecnie uruchomiona.

W 16. tygodniu br. (17-23.04.2023 r.) średnia unijna ceny zbytu masła wyniosła 471 EUR/100kg (w Polsce było to 457 EUR/100kg), a średnia unijna cena zbytu odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) osiągnęła poziom 241 EUR/100kg (w Polsce 250 EUR/100kg). Średnie bieżące ceny rynkowe masła i OMP w UE-27 przewyższają odpowiednio o 112,4% i 41,9% obowiązujące ceny interwencyjnego zakupu, wyznaczone odpowiednio na poziomie 221,75 EUR/100kg dla masła i 169,80 EUR/100kg dla OMP. Stąd brak zainteresowania unijnych operatorów interwencją.

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 20 marca 2023 r. oraz 24 kwietnia 2023 r., a także w piśmie skierowanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Roberta Telusa do Komisarza Pana Janusza Wojciechowskiego, Polska postuluje podniesienie poziomu cen interwencyjnych, co pozwoliłoby operatorom na korzystanie z otwartej obecnie interwencji publicznej na masło i odtłuszczone mleko w proszku.

Jednakże zdaniem Komisji Europejskiej obecna sytuacja rynkowa interwencji publicznej nie wymaga. W opinii Komisji mamy do czynienia z długo oczekiwaną korektą sytuacji na tym rynku. Zanim doszło do obniżenia średnich ceny skupu mleka w UE w styczniu 2023 r. znajdowały się one w fazie nieprzerwanego wzrostu do historycznie wysokich poziomów przez okres dwudziestu czterech miesięcy z rzędu. To powoduje, że pomimo odnotowanego spadku, ceny mleka w skupie, w opinii Komisji, są nadal na akceptowalnym poziomie. Trwa także korekta cen produktów mleczarskich, choć w ostatnich tygodniach można już mówić o stabilizacji sytuacji. Obserwowany jest spadek popytu na produkty mleczne, ale obecna sytuacja na tym rynku nie wskazuje, w opinii Komisji, na kryzys. Komisja zapowiedziała kontynuację monitorowania sytuacji rynkowej i reakcję, jeśli będzie ona konieczna. Podobne stanowisko Komisja zaprezentowała na posiedzeniu Rady UE w kwietniu 2023 r. W jej opinii sytuacja na rynku mleka w okresie luty – marzec 2023 r. zaczęła wykazywać oznaki stabilizacji. Powinno się to utrzymać w kolejnych miesiącach, pod warunkiem, że dostawy mleka do skupu będą dostosowane do rynkowego popytu. Dobrym prognozą dalszego rozwoju sytuacji na rynku mleka w skali globalnej, a w konsekwencji także dla polskiego sektora mleczarskiego, są również dwa ostatnie notowania kontraktów terminowych na platformie Global Dairy Trade (nr 330 i 331), które w dniach 18 kwietnia 2023 r. oraz 2 maja 2023 r. wykazały wzrost odpowiednio o 3,2% oraz o 2,5%.

Na posiedzeniu Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa w dniu 8 maja 2023 r. Komisja Europejska dodała, że spadek cen skupu mleka surowego, jest spodziewanym zjawiskiem na początku roku kalendarzowego. Średnia cena unijna w marcu 2023 r., wynosząca 52 centy/kg, to i tak historycznie najwyższa cena mleka w UE w tym miesiącu. Ponadto KE zwróciła uwagę na nadal wysokie i stabilne od trzech miesięcy ceny produktów mleczarskich, po okresie ich spadku.

Odnosząc się do postulatów o uruchomienie mechanizmów wsparcia obejmujących pomocą producentów mleka w ramach zapowiadanej tarczy rolnej, chciałbym zauważyć, że już obecnie zaplanowanych zostało szereg instrumentów skierowanych do tego sektora. W 2023 r., w ramach PS WPR, producenci mleka będą mogli, tak jak dotychczas, korzystać na zasadach ogólnych ze wszystkich instrumentów wsparcia bezpośredniego (w szczególności z podstawowego wsparcia dochodów – wcześniej JPO, uzupełniającego redystrybucyjnego wsparcia dochodów – wcześniej płatności

dotatkowej), Uzupełniającej Płatności Podstawowej oraz interwencji II filara (płatności ONW, Rolnictwo ekologiczne, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego) realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020).

Na płatność do krów w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 158 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 94 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 1 677 240 zwierząt.

Na płatność do bydła w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 179 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 74 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 2 426 488 zwierząt.

Budżet przeznaczony na płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w latach 2023-2027 wynosi prawie 1,4 mld euro, w tym na wariant Dobrostan krów mlecznych prawie 0,8 mld euro.

Płatność w wysokości 2 738 zł będzie przyznawana do sztuki zwierzęcia objętej 5-letnim zobowiązaniem w ramach wariantu 1.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne. W ramach ww. wariantu przewiduje się również dodatkową, jednorazową płatność w wysokości 15 131 zł/szt., rekompensującą koszty udostępnienia samców w celu pozyskania nasienia.

W ramach PROW 2014-2020 (wydłużonego o tzw. okres przejściowy na lata 2021-2022) realizowane było wsparcie do produkcji zwierzęcej, w tym produkcji mleka krowiego. W Modernizacji gospodarstw rolnych wyodrębniono dedykowany obszar b wspierający rozwój produkcji mleka krowiego, w ramach którego przeprowadzono sześć naborów wniosków o przyznanie pomocy, ostatni nabór zakończył się 20 września 2021 r. Do 31 grudnia 2022 r. złożono 4 443 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 1,5 mld zł. Zawarto 1 931 umów na kwotę 606 mln zł. Do końca 2022 r. zrealizowano płatności w wysokości 532 mln zł. Wsparcie otrzymało 1 746 beneficjentów. Do 31 sierpnia 2022 r. beneficjenci wybudowali blisko 1,2 tys. obór, a kolejne 2 tys. takich budynków zostało przebudowanych lub wyremontowanych.

Ponadto, w ramach poniższych instrumentów wsparcia beneficjenci również mogli ubiegać się o pomoc na produkcję zwierzęcą, w tym w zakresie produkcji mleka krowiego:

- premie dla młodych rolników - premia w wysokości 150 tys. zł mogła zostać przeznaczona na operacje m.in. w zakresie produkcji zwierzęcej. Do 31 sierpnia 2022 r. młodzi rolnicy wybudowali lub zmodernizowali 192 obory;
- restrukturyzacja małych gospodarstw - premia w wysokości 60 tys. zł mogła zostać przeznaczona na operacje m.in. w zakresie produkcji zwierzęcej. Do 31 sierpnia 2022 r. beneficjenci wybudowali, przebudowali lub wyremontowali 366 obór.

Także w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 będzie realizowane wsparcie, którego odbiorcami potencjalnie mogą być producenci mleka krowiego. Wsparcie w ww. zakresie będzie realizowane np. w interwencji: Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność (dotacje), Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej, Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń, Rozwój małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników.

W ramach PROW 2014-2020 poddziałanie 4.2. „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” 61 beneficjentów z branży mleczarskiej (MŚP) skorzystało ze wsparcia na inwestycje w przetwórstwo w kwocie 145,3 mln zł.

W ramach KPO inwestycja A1.4.1 Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury, wnioski o objęcie wsparciem złożyło 27 spółdzielni mleczarskich na kwotę 54,8 mln zł (nabór pod koniec 2022 r.).

Mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju, a co za tym idzie dostępność poszczególnych nośników energii dla producentów rolnych i zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, przez Rząd RP zostały podjęte działania mające na celu zabezpieczenie dostaw nośników energii dla ich odbiorców:

- ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku;
- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;

- program rządowy „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”;
- w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich wprowadzono obszar F „zielona energia w gospodarstwie” w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”;
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opracowało program priorytetowy Energia dla wsi, finansowany ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Wyrażając nadzieję, że przedstawione powyżej rozwiązania pomocowe będą w aktywny sposób wykorzystywane przez polskich rolników i przetwórców mleka, chciałbym na zakończenie powrócić do rządowej inicjatywy mającej na celu doprowadzenie do uruchomienia przez Komisję Europejską procedury podwyższenia poziomu cen interwencyjnych na produkty mleczarskie. Z uwagi na charakter tej kwestii, istotne jest włączenie w ten proces jak najszerszego grona partnerów z innych państw członkowskich, reprezentujących zarówno administrację rządową, jak i przedstawicieli sektora. Liczę, że wspólne działania w tej sprawie przyniosą pozytywne efekty

Z wyrazami szacunku

Janusz Kowalski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3107333.10417639.6778325
Nazwa dokumentu	2023_05_10_DO PODPISU_odp MRiRW do WIR na pismo z dn. 27.04.2023 ws syt na rynku mleka.pdf
Tytuł dokumentu	2023_05_10_DO PODPISU_odp MRiRW do WIR na pismo z dn. 27.04.2023 ws syt na rynku mleka
Sygnatura dokumentu	DRE.pz.053.18.2023
Data dokumentu	2023-05-10 12:17:09
Skrót dokumentu	78DBD1D3CC63DE29B9208C453FF08F70D0199E C9
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2023-05-10
Podpisane przez	Janusz Kowalski; MRiRW Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
Akceptacja	Guba Waldemar, 2023-05-10 08:28:34, wersja 1.1 (dyrektor, Departament Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich (DRE), Dyrektorzy DRE (dyr)) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Akceptacja	Dąbrowski Jerzy, 2023-05-10 08:20:43, wersja 1.1 (naczelnik, Departament Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich (DRE), Wydział Produktów Zwierzęcych (pz)) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Akceptacja	Fedak Maciej, 2023-05-10 08:17:41, wersja 1.1 (główny specjalista, Departament Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich (DRE), Wydział Produktów Zwierzęcych (pz)) Ministerstwo Rolnictwa i

	Rozwoju Wsi
	EZD 3.112.1.1.
Data wydruku:	2023-05-10 12:42:05
Autor wydruku:	Fedak Maciej